

Titel: Bli utan
Författare: Ellen Strömberg
Grafisk formgivning: Sanna Mander
Förlag: Schildts & Söderströms
Utgivningsår: 2023
Antal sidor: 221

Hon är uppväxt i Larsmo ooh numera jakobstadsbo. I fjol tog hon hem Augustpriset i kategorin årets svenska barn- och ungdomsbok med "Vi ska ju bara cykla förbi" och nu är hon aktuell med en ny roman. Vem är det? Ellen Strömberg förstås.

"Bli utan" är titeln på den nya boken och den handlar om Frida och Olof, ett par som passerat 30 med råge. De har det bra tillsammans och ännu bättre skulle det bli om de fick ett barn ihop. För det ska man ha. Det är normalt. Alla har barn. Fridas lillasyster har en son och till på köpet 17 000 följare på Instagram där hon kan visa upp bilder på honom.

Frida och Olof tar sig an barnalstrandet med beslutsamhet. Graviditetstester, folsyra och järntabletter inhandlas. Frida har stenkoll på ägglossningen och sexlivet planeras utifrån det.

I början av deras försök syns två svaga streck på graviditetstestets sticka. Streckens kvalitet på stickan analyseras noggrant. Är hon gravid? Strecken syns, men återkommer inte när hon senare gör om testet. Men tester är inte alltid att lita på, de kan visa fel. Man kan vara gravid utan att det ger utslag på stickan.

"Det känns som om Ellen Strömberg har varit en fluga på väggen, en iakttagare som inte blandat sig i /.../ skrev jag om "Vi ska bara cykla förbi" och precis så är det i den här boken med.

Språket flyter ledigt, det verkar rentav som om berättelsen skrivit sig själv. Det är svårt att lägga boken ifrån sig, den är som en detektivroman som manar en att ständigt vända blad – bara en sida till – och på tal om det:

"Jag såg intresset i folks ögon väckas när de hörde att jag var författare och sen lika snabbt dö när de insåg att jag inte skrev deckare."

Frida och Ellen Strömberg har författandet gemensamt, men Fridas skrivande går trögt. En recensent rackade ner på hennes senaste bok och det påverkade henne, hon drabbades av skrivkramp och orkar knappt göra annat än scrollera på mobilen och tänka på nästa ägglossning.

Strömberg har en makalös förmåga att skildra samtiden och sätta fingret på det som är aktuellt om det så gäller brölloptrender eller floskler på Instagram. Hon kryddar sina iakttagelser med sin lite torra, lakoniska humor så där i förbifarten, som om hon inte ens är medveten om den:

"Nu vankades det alltså bröllop för att det hörde till. En vit klänning, en ring, en middag med kött i varmrätten och vit choklad och hallon i efterrätten. Mustascher i papper för gästerna att posera med."

Författaren iakttar, memorerar och rapporterar. Hon är en wallraffare utan förklädnad och väjer inte för några känslor, inte ens för de mörka som vi alla till mans kan känna ibland, missunnsamhet och avundsjuka hör till dem. Hos Strömberg finns inget inställsamt eller sentimentalt, varken i språkbehandling eller framställning.

Frida gör test efter test. Googlar. Hon klämmer på sina bröst, är de inte lite ömma? Och vad var det där för en konstig känsla i magen? Kan det kännas så där efter att ägget blivit befruktat?

Tanken på barnet som inte blir till färgar Fridas vardag mer och mer. Det äter henne inifrån. Hon drar sig undan sina vänner, sårar dem. Hon ägnar sig åt magiskt tänkande och ber till och med en bön en gång fastän hon inte är troende. Om hon bara vill på riktigt av hela sitt hjärta så kommer hon att bli gravid:

”Det måste vi komma ihåg: knepet är att vilja riktigt mycket. Att inte vilja ha barn är fortfarande en synd.”

En känsla av att vara totalt värdelös kryper in under skinnet på henne. Varför blir andra så lättvindigt med barn? Varför inte hon? Om hon och Olof inte får barn, vem är de då?

Frida sluter sig inom sig själv och kan inte prata om sina känslor. Olof försöker, men hon förmår inte gå honom tillmötes. Relationen blir lidande och Olof längtar efter att ligga ”för skojs skull nån gång”.

Jag spår att Ellen Strömberg kommer att få en massa brev från läsare som skriver att de känner igen sig i Fridas och Olofs historia för så brukar det bli när folk tänker att det där, det kunde lika gärna vara taget ur mitt liv.

En eloge till Sanna Mander för omslaget. Det föreställer en stork som släpper ifrån sig ett tomt litet lakan.

Yvonne Granqvist